

РОЗДІЛ 3

ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ СИСТЕМ ТА ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

УДК 327.5

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.33.17>

КАРТИНА УКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕМОГИ В ПУБЛІЧНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

PICTURE OF THE UKRAINIAN VICTORY IN THE PUBLIC INFORMATION SPACE

Бабкіна О.В.,*доктор політичних наук, професор,
завідувач кафедрою політичних наук**Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова***Козьма В.В.,***доктор політичних наук, доцент,**провідний науковий співробітник Науково-організаційного центру
Національної академії Служби безпеки України*

Після початку повномасштабної російської агресії в лютому 2022 року Україна зіткнулася з безпрецедентними безпековими викликами, які потребують негайного вирішення. Першочерговим стратегічним завданням державної політики національної безпеки є ведення успішних бойових дій з метою деокупації захоплених територій. В цьому контексті актуальним питанням для наукового дослідження є бачення картини майбутньої перемоги та можливі сценарії її реалізації. Для України питання перемоги є життєво важливим, проте єдиної зрозумілої інтерпретації цього поняття поки що не існує. Стаття ставить за мету окреслити контури майбутньої української перемоги шляхом аналізу публічних заяв військово-політичного керівництва держави з урахуванням хронології подій російсько-української війни. Водночас наголошується, що офіційна позиція держави Україна залишається незмінною: для досягнення справедливого миру першочерговим пріоритетом у цій війні є перемога над агресором та відновлення територіальної цілісності держави Україна в кордонах 1991 року.

Також автори вказують на ту обставину, що з моменту відновлення незалежності час відведений для пошуку та вироблення запобіжного механізму від будь-яких територіальних зазіхань (і не лише з боку Росії) не був Україною використаний. Слабкість української держави у питаннях забезпечення національної безпеки негативно позначилась на здатності та можливості української держави якісно виконувати оборонну функцію та протидіяти різноманітним гібридним загрозам. Натомість Росії за цей час вдалося сформувати у більшості населення сходу та півдня України проросійську регіональну ідентичність, що своєю чергою спровокувало сепаратистські настрої та стало приводом для агресії та анексії частини території.

Інформаційна й смислова специфіка сучасної російсько-української війни потребує створення власного переконливого розуміння змісту перемоги над ворогом, а це своєю чергою ставить перед вітчизняними науковцями конкретні завдання: долучитися до пошуку та вироблення дієвих механізмів деокупації та реінтеграції захоплених Росією територій, активно включитися в обговорення актуальних проблем повоєнного становлення європейської політики безпеки, теоретично обґрунтувати концептуально нові моделі співіснування з Російською Федерацією в майбутньому тощо.

Ключові слова: національна безпека, міжнародний порядок, війна, агресія, деокупація, перемога, гарантії безпеки.

Since the start of full-scale Russian aggression in February 2022, Ukraine has faced unprecedented security challenges that require immediate solutions. The primary strategic task of the state policy of national security is to conduct successful military operations with the aim of deoccupying the captured territories. In this context, an urgent question for scientific research is the vision of the picture of the future victory and the possible scenarios of its realization. For Ukraine, the question of victory is vitally important, but there is still no single clear interpretation of this concept. The article aims to outline the contours of the future Ukrainian victory by analyzing the public statements of the military-political leadership of the state, taking into account the chronology of the events of the Russian-Ukrainian war. At the same time, it is emphasized that the official position of the state of Ukraine remains unchanged: in order to achieve a just peace, the first priority in this war is the victory over the aggressor and the restoration of the territorial integrity of the state of Ukraine within the borders of 1991.

The authors also point to the fact that since the restoration of independence, Ukraine has not used the time allocated for the search and development of a preventive mechanism against any territorial encroachments (and not only by Russia). The weakness of the Ukrainian state in matters of ensuring national security has negatively affected the ability

and capabilities of the Ukrainian state to qualitatively perform its defense function and counteract various hybrid threats. Instead, during this time, Russia managed to form a pro-Russian regional identity among the majority of the population of eastern and southern Ukraine, which in turn provoked separatist sentiments and became a reason for aggression and annexation of some territories.

The informational and semantic specifics of the modern Russian-Ukrainian war require the creation of a convincing understanding of the meaning of victory over the enemy, and this, in turn, poses specific tasks for domestic scientists: to participate in the search and development of effective mechanisms for the de-occupation and reintegration of the territories captured by Russia, to actively participate in the discussion of current problems the post-war formation of European security policy, to theoretically substantiate conceptually new models of coexistence with the Russian Federation in the future, etc.

Key words: national security, international order, war, aggression, de-occupation, victory, security guarantees.

Постановка проблеми. Початок повномасштабної війни Росії проти України в лютому 2022 року є не лише актом агресії проти незалежної держави та порушенням фундаментальних принципів міжнародного права, а й неабияким викликом для усталеного світового порядку. З часів Другої світової війни світ не стикався з подібним цивілізаційним зіткненням, хоча перманентне протистояння Заходу та Сходу існувало завжди. З падінням Радянського Союзу та появою незалежної держави Україна це протистояння почало набирати нових обертів, що призвело в остаточному підсумку до перетворення території нашої країни на театр військових дій. Для українського народу ця війна не просто світоглядне протистояння, це війна за право жити на своїй землі, за право мати свою державу, це боротьба за існування в прямому сенсі цього слова.

Сьогодні Українська держава зіткнулася з безпрецедентними безпековими викликами, які потребують негайного вирішення. Першочерговим стратегічним завданням державної політики національної безпеки є ведення успішних бойових дій з метою деокупації захоплених територій. В цьому контексті актуальним питанням для наукового дослідження є бачення картини майбутньої перемоги та можливі сценарії її реалізації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз впливу безпекового чинника на вироблення концепції перемоги в російсько-українській війні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Так історично склалося, що Україна завжди перебувала на перетині світових геополітичних інтересів і неодноразово у своїй історії потерпала від агресивних дій «схиблених» на імперській величч держав. Здавалося б, що в ХХІ сторіччі будь-які імперські наміри – анахронізм, проте це не так. Путінська Росія – мабуть, остання імперія на планеті, яка розв'язавши агресивну війну кинула виклик всьому цивілізованому людству. Безумовно усе це є наслідком застарілого примітивного мислення та неоімперської політики владної верхівки Росії, зокрема В. Путіна, який до цього часу не може змиритися з розпадом Радянського Союзу, вважаючи той факт найграндіознішою катастрофою минулого століття. Проте, справа не

лише в персоні Путіна. Наразі відкритим і недостатньо дослідженим залишається питання про причини стійкості російського експансіонізму та ступінь відповідальності росіян за дії путінського політичного режиму. На думку Г. Кіссінджера, політика Росії століттями керувалася власним особливим ритмом, здійснюючи безперервну експансію на землях, що охоплювали майже кожен клімат і цивілізацію, і перериваючись час від часу хіба з необхідності скоригувати свою внутрішню структуру відповідно до масштабів завдань – і тільки для того, аби знову повернутися, як приплив, що розбивається об берег. Від Петра Великого до Володимира Путіна змінювались обставини, однак незмінним залишився ритм. Європа поступово приходила до того, щоб прийняти власну багатополярність як механізм творення балансу, однак Росія вивчала своє розуміння геополітики в суворій школі степу, де величезні кочові орди боролися за ресурси на відкритій місцевості, а фіксованих кордонів практично не було. Регулярні грабіжницькі набіги та поневолення мешканців інших країн були для деяких кочовиків способом життя; незалежність окреслювалася територією, яку народ міг фізично захистити. Росія підтверджувала свій зв'язок із західною культурою, але – навіть з тим, як її розміри зростали в геометричній прогресії, – вона почала вбачати себе обложеною форпостом цивілізації, безпеки якого можна досягнути тільки за допомогою нав'язування своєї абсолютної волі сусідам [1, с. 46]. Безперечно, такий досвідчений політичний діяч як Г. Кіссінджер мав би розуміти до чого призводить виправдання «особливого ритму» Росії сьогодні та уникати суперечливих заяв. До того ж, дозволимо собі нагадати шановному патріарху американського істеблішменту, що доки російське варварство не загрожувало Європі, доки воно не проголосило себе однією-єдиною цивілізацією, єдиною та справжньою релігією, його не чіпали; але з того дня, коли воно постало перед Європою як сила моральна і політична, Європа повинна була піднятися проти нього спільно. Можливо час настав? Ось у чому питання.

Історичні корені російської «винятковості», «обраності», «вищості» тощо сягають часів виникнення Московського царства, а то й ще

раніше коли перший князь-великорос захопив та спалив Київ. Відтоді все, що робилось та робиться для возвеличення Росії є добрим та виправданим. В цьому легко можна переконатись подивившись теперішнє російське телебачення. Утім, такий порядок речей не є вічним. «Закон відплати ось вічний, встановлений природою порядок. Чаша терезів не може опуститися, щоб інша не піднялася, – так і політична рівновага: вона не може бути порушена, права народів, права всього людства не можуть бути знехтувані, щоб не наступила помста, і щоб нагромаджена безмірність не впала вниз з тим більше страшним шумом та гуркотом...» [2, с. 408].

З моменту відновлення незалежності час відведений для пошуку та вироблення запобіжного механізму від будь-яких територіальних зазіхань (і не лише з боку Росії) не був Україною використаний. Ба більше, здатність та можливість української держави виконати оборонну функцію за 30 років зменшилась в рази. Натомість Росії за цей час вдалося сформувати у більшості населення сходу та півдня України проросійську регіональну ідентичність, що своєю чергою спровокувало сепаратистські настрої та стало приводом для агресії та анексії території. В цій публікації ми не ставили за мету розібратися чому так сталося. Зазначимо лише, що специфічна (проросійська) регіональна особливість населення Криму та сходу України формувалася у процесі історико-культурного та соціально економічного розвитку цих територій тривалий час й Україна по суті нічого не зробила, щоб її змінити. В цьому випадку залишається констатувати, що недостатній рівень сформованості загальнонаціональної ідентичності призводить і до посилення загроз національній безпеці країни, серед яких, як правило, виділяться переважно такі:

- криза легітимності політичних інститутів;
- посилення сепаратизму;
- десувверенізація;
- конфлікт політичних інтересів;
- посилення розшарування суспільства;
- низький рівень розвитку політичної культури;
- цивілізаційна невизначеність та перебування в «сірій зоні» міжнародної політики;
- недостатній рівень розвитку громадянського суспільства [3, с. 118].

Анексія Кримського півострова Росією у 2014 році стала першим етапом чергової російсько-української війни, що супроводжувалась усім набором маніпулятивних технологій особливе місце серед яких займає масова пропаганда. Ми цілком поділяємо думку відомого українського вченого Євгена Головахи: «Ті в РФ та за її кордонами, хто постійно споживає викривлену інформацію, яку у величезному обсязі постачають російські засоби масової пропаганди, перетворю-

ються на слухняних виконавців волі російської правлячої верхівки. Російські політики – професійні пропагандисти, бо мають історичний досвід здійснення послідовного імперського впливу на масову свідомість. Українська держава і суспільство такого досвіду не мають» [4, с. 261]. Використовуючи цей інструмент Росія змогла нав'язати думку багатьом впливовим лідерам західного світу про «справедливість» повернення Криму. І хоча на дипломатичному рівні ніхто з них не визнав анексію українських територій не треба бути експертом, щоб зрозуміти якою насправді була реакція. Достатньо оцінити результати «важких» санкцій запроваджених проти Росії після подій 2014 року. За великим рахунком, це okazaмилювання та загравання з російським диктатором призвело до розв'язання повномасштабної війни в Європі у лютому 2022 року.

Тепер ситуація принципово інша. За рік війни увесь цивілізований світ об'єднався у підтримці України, у її прагненні повернути втрачені території та притягнути до відповідальності агресора. Проте вирішення цих надактуальних завдань потребує не лише допомоги міжнародних партнерів, а, в першу чергу, значних зусиль з боку української армії та сил оборони. Іншими словами, наскільки успішними будуть дії збройних сил України на полі бою напряму залежить реалізація того чи іншого сценарію деокупації територій та перемоги у війні. Офіційна позиція держави Україна залишається незмінною: першочерговим пріоритетом у цій війні є відновлення територіальної цілісності держави Україна в кордонах 1991 року. Відкритим лише залишається питання, що вважати перемогою, адже фізичне витіснення російських окупаційних військ за межі українського кордону навряд чи призведе до закінчення війни. Нижче наведені офіційні заяви військово-політичного керівництва держави в хронологічному порядку (тобто з початку повномасштабного вторгнення російських військ 24 лютого 2022 р.), дають змогу прослідкувати зміни, що відбувалися (відбуваються) в офіційній позиції України щодо перебігу та завершення війни.

У сучасній українській мові слово перемога має кілька значень. Одне з них пов'язане з військовим виграшем і свідчить про повний успіх у бою, остаточну поразку військ противника. Друге значення має ширший, загальніший смисл та означає успіх у боротьбі за щось, досягнення чого-небудь унаслідок боротьби, подолання якихось труднощів для досягнення мети. Спробуємо розібратись який зміст вкладається в слово Перемога в сучасних реаліях та згадаємо з яких позицій починала Україна свій шлях до неї.

29 березня 2022 р.

У Стамбулі відбулися перемовини щодо перемир'я між українською та російською деле-

гаціями за посередництва Президента Туреччини Р. Ердогана. Україна вимагає для себе міжнародних гарантій безпеки від провідних країн, а питання Криму й ОРДЛО винести в окремі пункти. Росія вирішила «кардинально скоротити бойові дії» на Київському та Чернігівському напрямках, – заявив заступник міністра оборони РФ Олександр Фомін після перемовин у Стамбулі. Україна запропонувала прийняти нейтральний статус в обмін на гарантії безпеки відповідно до статті 5 НАТО. Пропозиції також включали 15-річний період консультацій щодо статусу анексованого Росією Криму та повернення всіх російських військ на позиції перед вторгненням [5].

Травень 2022 р.

На думку Міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби: «Картина перемоги – це концепція, що розвивається. У перші місяці війни перемога для нас виглядала як відведення російських військ на позиції, які вони займали до 24 лютого, і розплата за завдані збитки. Тепер, якщо ми будемо досить сильні на військовому фронті й виграємо битву за Донбас, що буде вирішальним для подальшої динаміки війни, то, безумовно, перемога для нас у цій війні буде звільненням решти наших територій». Про це міністр розповів виданню *Financial Times* 10 травня 2022 року. Втім він не виключив, що доведеться вести мирні переговори з РФ [6].

Червень 2022 р.

Контрнаступ ЗСУ з наступною перемогою над Росією може бути не дуже швидким процесом. Про це заявив секретар Ради національної безпеки та оборони Олексій Данілов в інтерв'ю *Financial Times*. За його словами, західні партнери вже відіграли важливу роль у протистоянні до повторного бліцкригу Росії. Він також висловив упевненість, що приплив озброєнь більшої дальності та більшого калібру продовжиться, допоки Україні не переможе ворога. Данілов наголосив, що опір України підірвав позицію Заходу, який намагався уникати постачання надвисокоєфективної зброї. Однак, готовність Росії пожертвувати своїми військами заради незначних територіальних завоювань ускладнює завдання української армії. «Росія – величезна країна за розмірами, і має багато цього гарматного м'яса, яке сюди привозять. І цей хід (перемога над РФ, – ред.) може бути не дуже швидким», – додав він [7].

Липень 2022 р.

Умовою для перемоги України до кінця 2022 року є набір певних факторів, які повинні вдало скластися. Зокрема, Україні потрібно більше західного озброєння. Про це повідомив секретар Ради національної безпеки та оборони Олексій Данілов в ефірі Апостроф. «Нам дуже хотілося б, щоб це сталося, але для цього повинні бути певні чинники. Якщо кількість і якість зброї, яку дають нам партнери,

якщо відкриється ленд-ліз та інші можливості для підтримки нашої країни, то таке завдання можна виконати. Якщо цього не буде, ми розуміємо, що буде дуже складно, але ми будемо продовжувати боротьбу за незалежність» – сказав він. Данілов також підтвердив, що повною та остаточною перемогою у війні з Росією для України буде вихід на державні кордони станом на 2013 рік [8].

Липень 2022 р.

Є три сценарії закінчення війни в Україні, і жоден із них не передбачає капітуляції. Про це заявив міністр оборони України Олексій Резніков на конференції *Forbes* «Будуємо разом».

Перший сценарій приблизно такий самий, як уже був: «добра воля» росіян, яка була оголошена, коли вони втікали з Київщини, Чернігівщини, Сумщини та з острова Зміїного. Я думаю, що цей сценарій буде розбитий на декілька ланцюжків. Спочатку ми вийдемо на позиції до 24 лютого поточного року. Далі будуть розмови щодо статусу окупованих раніше Донецької, Луганської областей і Криму. За столом із нашими потужними партнерами будемо вести ці перемовини. «Мінська – 3» точно не буде, капітуляційних домовленостей не буде, і з дулом біля скроні ніхто вести перемовини не буде.

Варіант другий – поступово будемо перемелювати збройні сили РФ, тому що це насправді війна ресурсу на ресурс. У них більша територія, більше танків. Але воно все несучасне, і вони сьогодні використовують принцип м'ясорубки. Мій добрий друг і колега, міністр оборони Великої Британії пан Воллес, коли був у нас у Києві, сказав: «Якщо ви плануєте воювати ресурс на ресурс, м'ясорубка на м'ясорубку, ми вам не зможемо допомогти». Але якщо ми будемо використовувати сучасні технології, наносити ураження там, де найболочіше для росіян, ми точно переможемо. Світ повірив у те, що ми можемо перемогти, і ми вже перемагаємо. Уявіть собі, який ресурс вони кидають, а просунулись на якісь десятки кілометрів. Другий варіант перемоги, можливо, не такий швидкий. Не до кінця цього року, можливо, він зачепить початок наступного, але я його бачу в такий спосіб.

Третій – більш драматичний для Російської Федерації. Розвал Росії, парад суверенітетів, розпад на декілька різних суб'єктів – Татарстан, Башкортостан і так далі. Ми це точно побачимо за нашого життя, але це більш довготривала історія [9].

Вересень 2022 р.

Повномасштабна війна повинна закінчитися цілковитим відновленням територіальної цілісності України та суверенітету в межах міжнародно визнаних кордонів станом на 1991 рік. Про це під час виступу на зустрічі Ялтинської європейської стратегії повідомив міністр оборони Олексій Резніков.

– Щодо репарацій. Росіяни повинні їх заплатити, і їхні нащадки платитимуть за руйнування українських міст, – зауважив він. Олексій Резніков нагадав про злочини росіян проти українців і наголосив, що обов'язковою умовою є проведення трибуналу. На думку міністра, краще, щоб цей процес за прикладом Нюрнберзького трибуналу відбувався у Маріуполі чи Харкові. Крім того, Олексій Резніков додав, що повномасштабна війна має закінчитися прийняттям капітуляції Росії.

– Це буде дуже просто. Аналогія – 1945 рік, поразка фашистської Німеччини й прийняття акту капітуляції з боку представників Берліна альянсом країн-переможців. Тому, як юридично оформити акт капітуляції РФ, ми придумаємо, – запевнив він. Міністр оборони наголосив, що повинна бути побудована нова світова безпекова архітектура зі зрозумілими гарантіями безпеки для України з боку партнерів, яким ми довіряємо. За словами Резнікова, це буде багатостороння угода, а не якийсь документ, підписаний лише між РФ і Україною. Водночас міністр припустив, що таку угоду може підписати і не Путін, а його наступник, який намагатиметься витягнути РФ з прірви, в яку вона летить [10].

Жовтень 2022 р.

Війна Росії проти України не закінчиться перемогою України на полі бою. Про це постійний представник України в ООН Сергій Кислиця заявив LIGA.net в інтерв'ю, опублікованому 18 жовтня.

«Воєнна перемога в бою, яким би вирішальним він не був, не означає покладення краю війні. Коли в РФ уряди, парламенти й суспільство не захочуть більше з нами воювати, тоді закінчиться війна. Найнебезпечніший сценарій, зокрема тут, у Нью-Йорку, – коли ми розіб'ємо російську армію на території України і наступного дня частина моїх колег-постпредів почнуть говорити: «Ну, все! Нарешті війна закінчилася! З понеділка починаємо жити, як раніше», – сказав він. Кислиця наголосив, що завдання українського представництва в ООН – казати, що «поки всі винні не будуть покарані, нічого не закінчилося». «У більш широкій перспективі – поки РФ не повернеться на шлях побудови демократичної країни, вона залишатиметься загрозою в регіоні та світі. Проблема у тому, що Німеччина пройшла денацифікацію, будучи окупованою, а Росія має пройти депутінізацію шляхом самоочищення, тому що за жодного сценарію Росія не буде окупованою. Хіба що вона розвалиться на шматки. Розумієте, ось у цьому проблема», – вважає він [11].

Листопад 2022 р.

(07.11.22.) За словами Єрмака, переможний план включає повну деокупацію усіх територій України, включно із Донбасом і Кримом, виплату репарації Росією і міжнародні гарантії, які не

дозволять РФ напасти знову на нашу територію [12].

(19.11.22) Президент України Володимир Зеленський перерахував 10 пунктів української формули миру, які необхідно виконати для повного демонтажу російської агресії. Виступаючи на Halifax International Security Forum, президент України наголосив, що короткострокове закінчення війни, якого прагне Росія, не гарантує справжнього миру, а лише погіршить ситуацію. Також Зеленський назвав неприйнятними «будь-які ідеї поступок нашою землею або нашим суверенітетом, які колись звучали».

«Просто припинення вогню недостатньо». Зеленський заявив, що лише звільнення Криму та Донбасу покладе край війні. За його словами, єдиний шлях до справжнього миру – повний демонтаж російської агресії, формулу якого з 10 пунктів він представив на саміті G20. Ця формула виглядає наступним чином:

1. Радіаційна та ядерна безпека;
2. Продовольча безпека;
3. Енергетична безпека;
4. Звільнення всіх полонених і депортованих;
5. Виконання Статуту ООН і відновлення територіальної цілісності України та світового порядку;
6. Виведення російських військ і припинення бойових дій;
7. Повернення справедливості, тобто трибунал для винних в агресії та компенсація збитків;
8. Протидія екоциду;
9. Гарантії безпеки для України, щоб не допустити ескалації;
10. Фіксація закінчення війни [13].

Грудень 2022 р.

(15.12.22) Президент Володимир Зеленський і головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний дали інтерв'ю для The Economist, а керівник Офісу президента Андрій Єрмак опублікував там свою колонку. Ми зібрали головне зі сказаного ними.

Повернення на кордони 23 лютого – не кінець війни. Зеленський зазначив, що Україна не зупиниться на лінії фронту, яка існувала станом на 23 лютого, адже це не зупинить війну. За його словами, замороження конфлікту та гарантії безпеки не захистять Україну від нового російського вторгнення. «Це не був би фінал, тому що ніхто не розуміє, що означають гарантії безпеки. У нас був Будапештський меморандум. Мені сказали: «Не бійся, все добре, ядерної зброї немає. І це правильний шлях, і туди йде весь світ». Але не весь світ прийшов, як ми бачили», – підкреслив Зеленський.

Він додав, що перемовини з Росією можливі після звільнення всіх окупованих територій. «Якщо Путін зараз відійде до кордонів 1991 року, тоді почнеться можливий шлях дипломатії. Ось

хто може перевести війну з військового шляху на дипломатичне. Тільки він може це зробити», – зауважив президент України [14].

В кінці року були опубліковані результати декількох соціологічних досліджень щодо можливого сценарію закінчення війни. Ось приклад одного з них.

(30.12.22) 62% українців вважають, що війна в Україні може завершитися лише у разі перемоги над Росією. На поступки країні-агресору задля досягнення миру готові йти 26% опитаних. Такими є результати опитування, проведеного Фондом Демініціативи імені Ілька Кучеріва спільно з Центром Разумкова. Соціологи зазначають, що порівняно з жовтнем частка українців, які вважають неприйнятними будь-які поступки РФ, зросла на 4%. [15].

Січень 2023 р.

(13.01.23) Секретар РНБО України Олексій Данілов вважатиме перемогою над Росією її дефрагментацію. Також у Москві треба також забрати всю ядерну зброю, сказав він в інтерв'ю НВ. «Щоб у них не було ніякого бажання нападати на інші країни. Це повна сатисфакція стосовно всіх наших громадян та територій – як моральна, так і фізична, матеріальна і решта», пояснив він. Росія повинна назавжди позбавитися можливості втручатися в життя та діяльність інших країн.

«Зараз складно сказати, коли закінчиться ця війна і чи закінчиться вона виходом на наші кордони. Тому які рішення будуть прийматися нашим верховним головнокомандувачем, де і як ми будемо зупинятися, це сьогодні залежить від багатьох факторів», – додав секретар РНБО [16].

(28.01.23) Американський дослідницький центр RAND Corporation опублікував доповідь під назвою «Як уникнути довгої війни» між Росією та Україною, і вважає, що жодна з країн не досягне «абсолютної перемоги» над іншою. Аналітики наголошують, що Україна не націлена на цю абсолютну перемогу, оскільки хоче лише повернути свої території, не знищуючи Росію.

Після того як Росію буде витіснено з України, у пригломшеної Росії не залишиться іншого вибору, окрім як залишити свого сусіда в мирі та навіть виплатити компенсацію за завдані збитки. Однак вивчення минулих воєн і пильний погляд на перебіг нинішньої свідчать, що цей оптимістичний сценарій малоімовірний». Пропонуються можливі варіанти закінчення російсько-української війни: абсолютна перемога, перемир'я та політичне врегулювання.

Говорячи про абсолютну перемогу, експерти посилаються на визначення, згідно з яким «переможець встановлює нове керівництво в переможній державі, окупує або анексує територію противника...». Такої перемоги союзники досягли у Другій світовій війні. Однак у цій війні такий

варіант малоімовірний, зазначають аналітики. Ендрю Вайс додає, що ключову роль в підтримці України грають США, і дуже важливо, щоб громадська думка не втрачала інтерес до цієї війни. Тому не можна допускати повідомлень, що військовий конфлікт може тривати два-три роки, чи більше. Такі прогнози, якби їх висловлювали офіційні особи, могли б призвести до зменшення підтримки України, попереджає Вайс [17].

Лютий 2023 р.

Перемога у війні має означати не лише звільнення територій, але й таке посилення української армії, щоб Росія більше ніколи не напала на Україну. Про це заявив головнокомандувач Збройних сил України Валерій Залужний. Стратегічний план української перемоги ще має бути створений. Наші цілі й цілі наших найближчих партнерів багато в чому сходяться. Наприклад, в тому, що ми маємо добитися поразки РФ. Але будь-який сценарій може реалізуватися тільки у партнерстві з групою держав, що оформляться в антипутінську коаліцію [18].

Березень 2023 р.

Перспектива України у війні на цього річну весну та літо – це рух до Перемоги. Про це заявив Секретар Ради національної безпеки й оборони України Олексій Данілов в ефірі радіо «Свобода», у п'ятницю, 17 березня. Україна, акцентував Секретар РНБО, «не може зупинятися», враховуючи потужну допомогу міжнародних партнерів. Ми, наголосив Секретар РНБО, «звільнимо всі наші території, включно з Кримом, з Луганською і Донецькою областями». Однак, зауважив він, Верховний Головнокомандувач та військове керівництво держави чітко розуміють і планують, що всьому свій час. Водночас О. Данілов застеріг від так званого «корейського сценарію» для України. «Можу сказати, що це неможливо. У нас є Конституція, де чітко прописана наша територія. Вона зафіксована всіма міжнародними інституціями, включно з ООН. І якщо хтось вважає, що можна в XXI столітті забрати частину території та не нести за це жодної відповідальності, то він глибоко помиляється», – зазначив він [19].

Висновки. Отже, виходячи із всього сказаного вище зробимо короткі попередні висновки.

По-перше, ми цілком погоджуємось з думкою генерала Залужного, що стратегія майбутньої перемоги пишеться сьогодні й пишеться вона кров'ю українських солдатів;

по-друге, безумовно фізичне витіснення російських військ на кордони 1991 року буде для України картиною перемоги проте, на наше переконання, бойові дії на цьому не припиняться. Доведеться створювати вогневу буферну зону на кордонах та вести тривалі позиційні бої, крім того, зберігатиметься загроза ракетних ударів по всій території України;

по-третє, безглуздо сподіватися що після витіснення російських військ на кордони 1991 року Росія очолювана Путіним сяде за стіл переговорів. З іншого боку немає жодного сенсу домовлятися про що-небудь з людиною яка звинувачується Міжнародним кримінальним судом у скоєнні воєнних злочинів на території України;

по-четверте, не варто придумувати велосипед і затягувати довгу пісню про створення «нової моделі Європейської безпеки» та гарантії безпеки для України. Усі елементи та механізми які гарантували б безпековий простір у Європі вже існують

і вони добре відомі починаючи від НАТО і закінчуючи ОБСЄ. Єдине чого тим інструментам не вистачає – це заточка їх під швидкі та рішучі дії;

і по-п'яте, історичний досвід цінний лише тоді коли ним користуються в іншому випадку це антикваріат. XX століття показало – покарати агресора та поставити крапку у війні можна лише спільними зусиллями. Сподіваємось що цей урок людство нарешті вивчило. Картина Перемоги вже майже написана. Залишилось поставити автографи: «Український народ та антипутінська коаліція».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кіссінджер Г. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Київ: Наш формат, 2017. 320 с.
2. Гердер Й. Ідеї до філософії історії людства Серія: Пам'ятки історичної думки. Київ: Наукова думка, 1977. 703 с.
3. Розумний М., Андрусів В. Формування національної ідентичності як пріоритет політики безпеки. *Політичний менеджмент*. 2010. № 3. С. 116–126.
4. Головаха Є. Як перемогти РФ в інформаційній війні: основні напрями і принципи контрпропаганди. Українське суспільство в умовах війни. 2022: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член.-кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеєва. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с.
5. Ukraine offers neutrality in exchange for NATO-style security guarantees at Russia talks. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-offers-neutrality-exchange-nato-style-security-guarantees-russia-talks-2022-03-29/> (дата звернення: 15.03.2023).
6. Кулеба назвав ключовий момент у війні з РФ та розкрив українську концепцію перемоги. URL: <https://www.unian.ua/war/viyna-v-ukrajini-ostanni-novini-dmitro-kuleba-rozkriv-ukrajinsku-koncepciju-peremogi-novini-vtorgnennya-rosiji-v-ukrajinu-11820246.html> (дата звернення: 15.03.2023).
7. Росія має багато «гарматного м'яса», перемога може бути не швидкою – РНБО. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/06/06/novyna/bezpeka/rosiya-maye-bahato-harmatnoho-myasa-peremoha-mozhe-buty-ne-shvydkoyu-rnbo> (дата звернення: 16.03.2023).
8. Данілов розповів, за якої умови Україна може здобути перемогу над Росією до кінця року. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/07/05/novyna/bezpeka/danilov-rozpoviv-yakoyi-umovu-ukrayina-mozhe-zdobuty-peremohu-nad-rosiyeu-kinca-roku> (дата звернення: 16.03.2023).
9. «Капітуляційних домовленостей із Росією не буде, «Мінська-3» точно не буде». Велике інтерв'ю з міністром оборони Олексієм Резніковим. URL: <https://forbes.ua/inside/svit-poviriv-u-te-shcho-mi-z-vami-mozhemo-peremogti-i-mi-vzhe-peremagaemo-velike-intervyu-z-ministrom-oboroni-oleksiem-reznikovim-08072022-7084> (дата звернення: 18.03.2023).
10. Резніков розповів, якою бачить перемогу України у війні з Росією. URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20220912-reznikov-rozpoviv-yakoyu-bachyt-peremogu-ukrayiny-u-vijni-z-rosiyeu/> (дата звернення: 18.03.2023).
11. Кислиця назвав умови, які захистять Україну від нових нападів Росії після перемоги. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/kislitsya-nazva-umovi-yaki-zahistyat-ukrayinu-vid-novih-napadiv-rosiyi-pislya-peremogi-2192845.html> (дата звернення: 19.03.2023).
12. Стало відомо, що Україна вважатиме перемогою у війні з Росією: бачення погодили з західними партнерами. URL: <https://tsn.ua/politika/stalo-vidomo-scho-ukrayina-vvazhatime-peremogoyu-u-viyni-z-rosiyeu-bachennya-pogodili-z-zahidnimi-partnerami-2195122.html> (дата звернення: 19.03.2023).
13. Формула миру. Зеленський назвав 10 пунктів, які необхідно виконати для повного демонтажу російської агресії. URL: <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/zelenskiy-nazvav-10-punktiv-ukrajinskoji-formuli-miru-ostanni-novini-50285233.html> (дата звернення: 20.03.2023).
14. Підготовка Росії до наступу та умови для переговорів. Що сказали Зеленський, Єрмак та Залужний для The Economist? URL: <https://hromadske.ua/ru/posts/podgotovka-rossii-k-nastupleniyu-i-usloviya-dlya-peregovorov-chto-govorili-zelenskij-ermak-i-zaluzhnyj-dlya-the-economist> (дата звернення: 20.03.2023).
15. Підсумки-2022: Під синьо-жовтим прапором свободи! URL: https://dif.org.ua/article/pidsumki-2022-pid-sino-zhovtim-praporom-svobodi?fbclid=IwAR3ovMCpL15FH3xVvK_FvGzCu92e0m9rm_ZXrmKZufMMZbL5pEosEBXSGREo (дата звернення: 21.03.2023).

16. Данілов сказав, що буде вважати перемогою над Росією. URL: <https://vago.com/danilov-skazav-shho-bude-vvazhaty-peremogoyu-nad-rosiyeyu.html> (дата звернення: 21.03.2023).

17. Перспективи: Чому не варто зараз говорити про абсолютну перемогу у війні між Україною та Росією. URL: <https://society.comments.ua/ua/news/warrussia/perspektivi-chomu-ne-varto-zaraz-govoriti-pro-absolyutnu-peremogu-u-viyni-mizh-ukrainoyu-ta-rosiyeyu-707324.html> (дата звернення: 22.03.2023).

18. Залужний пояснив, що для нього означатиме перемога України у війні. URL: <https://hromadske.radio/news/2023/02/13/zaluzhnyy-poyasnyv-shcho-dlia-n-oho-oznachatyme-peremozha-ukrainy-u-viyni> (дата звернення 22.03.2023).

19. Олексій Данілов: Найближчою перспективою України у війні є рух до Перемоги. URL: <https://www.rnbo.gov.ua/ua/Diialnist/6187.html> (дата звернення: 22.03.2023).